

בש"פ 7595/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 7595/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד ארז בן ארויה
בשם המשיב: עו"ד מיכל עורקבי

החלטה

בקשה להאריך את מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 בתשעים ימים או עד למתן פסק הדין בעניינו בבית המשפט המחוזי תל אביב-יפו, לפי המוקדם.

1. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של רצח בכוונה תחילה. על פי הנטען בכתב האישום, המשיב עבד בין השנים 2008-2011 כאחראי על העובדים הזרים במפעל לייצור פלסטיק (להלן: המפעל), והמנוח החל לעבוד כפועל במפעל בחודש אוגוסט 2010. ביום 21.6.2011 פרץ ויכוח בין המשיב למנוח בעניין בעלות על סכין יפנית, שלאחריו כיבה המשיב את מכונות המפעל ושלח את העובדים לביתם. באותו יום אחר הצהריים הציע המנוח למשיב לשתות עמו בירה ולהתפייס והמשיב סירב. למחרת, ביום 22.6.2011 הגיע המשיב למפעל בשעות הבוקר, כאשר המנוח כבר נכח במפעל. המשיב המתין לזמן שלא יהיו עובדים נוספים בסביבת המנוח, הצטייד בפטיש ששוקל קילוגרם,

עמוד 1

צעד במהירות לכיוון המנוח (שישב עם גבו אל המשיב) וחבט בו בחוזקה שלוש חבטות בראשו ובעורפו. המנוח התמוטט על הרצפה וניסה להגן על עצמו אך המשיב המשיך וחבט בו בחוזקה עם הפטיש שתי חבטות בראשו, בעודו שרוע על הרצפה ומתבוסס בדמו. להשלמת התמונה יוער כי לאחר האירוע נמלט המשיב לשטחי הרשות הפלסטינית ונתפס כעבור חמישה חודשים.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים נגדו. בדיון מיום 4.12.2011 ביקש בא כוח המשיב לשלוח את המשיב להסתכלות בתנאי אשפוז. בית המשפט נעתר לבקשה, והורה על קבלת חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי באשר למצבו של המשיב בעת ביצוע העבירה וכן לגבי כשירותו לעמוד לדיון. בנוסף נענה בית המשפט לבקשת בא כוח המשיב לדחות את הדיון על מנת שיוכל לקבל את חומר הראיות והורה על מעצרו של המשיב עד לקבלת החלטה אחרת. ביום 29.12.2011 הוגשה חוות הדעת הפסיכיאטרית לבית המשפט ובה נמצא כי המשיב במצב פסיכוטי ולוקה בהפרעה דלזיונלית; כי בעת ביצוע המעשים המיוחסים לו הבחין המשיב בין טוב לרע, הבין את חומרת המעשים והיה מסוגל לשלוט בדחפיו ולהימנע מביצוע העבירה; וכי נכון למועד הבדיקה המשיב אינו בעל יכולת להבין את ההליך שמתנהל נגדו. נוכח כל אלה המליץ הפסיכיאטר להפנות את המשיב לטיפול בתנאי אשפוז מכוח צו אשפוז. באותו יום ביקש בא כוח המשיב לדחות את הדיון בהליך המעצר שכן טרם קיבל את כל חומר הראיות ובית המשפט נעתר לבקשתו. בצד האמור הורה בית המשפט להעביר את המשיב לבית חולים אברבנאל ולהחזיקו שם בתנאי מעצר. ביום 29.2.2012 עדכן בא כוח המשיב את בית המשפט כי המבקשת פנתה לבית המשפט בבקשה להפסיק את ההליכים נגד המשיב וכי הדיון בבקשה זו יידחה עד לקבלת עמדת ההגנה. לפיכך ביקש בא כוח המשיב לדחות את הדיון בהליך המעצר. ביום 12.3.2012 ביקשה המבקשת להפסיק את ההליכים נגד המשיב בתיק העיקרי ובקשה זו התקבלה.

3. ביום 29.5.2014 חודשו ההליכים נגד המשיב, ובד בבד עם הגשת כתב האישום המחודש, הגישה המבקשת בקשה לעצור אותו עד תום ההליכים, החל מיום שחרורו מאשפוז. ביום 1.6.2014 קבע בית המשפט כי אין מחלוקת על קיומן של ראיות לכאורה לביצוע המעשים המיוחסים למשיב ובנוסף - לבקשת באת כוח המשיב - דחה את הדיון בבקשה להאריך את המעצר. ביום 8.6.2014 נעתר בית המשפט לבקשת באת כוח המשיב לדחות את מועד הדיון בכחודש ימים כדי לקבל את החומר הרפואי הנוגע לאשפוזו. המשיב לא הובא לדיון מיום 9.7.2014 ובית המשפט החליט לדחותו ליום 24.7.2014, מועד שנדחה פעם נוספת לבקשת באת כוח המשיב. ביום 5.8.2014 הורה בית המשפט (כב' השופטת ח' פלינר) על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים, בהסכמת באת כוחו.

4. אשר להתקדמות ההליך העיקרי: ביום 11.12.2011 תוקן כתב האישום על ידי הוספת עדי תביעה. בא כוח המשיב (דאז) ביקש לדחות את מועד התשובה לכתב האישום כדי לאפשר לו לקבל את חומרי החקירה. ביום 12.1.2012 נעתר בית המשפט לבקשת בא כוח המבקשת לדחות את הדיון כדי לגבש עמדה באשר להפסקת ההליכים בהתחשב בחוות הדעת הפסיכיאטרית. ביום 29.2.2012 ביקש בא כוח המבקשת להפסיק את ההליכים נגד המשיב ולהורות על אשפוזו הכפוי. ביום 12.3.2012, בהסכמת בא כוח המשיב, הפסיק בית המשפט את ההליכים נגד המשיב והורה על אשפוזו הכפוי.

ביום 12.5.2014 החליטה הוועדה הפסיכיאטרית על שחרורו של המשיב החל מיום 2.6.2014 בנימוק שהמשיב נמצא בהפוגה טיפולית והסכים לסיים את האשפוז ולפנות להליך המשפטי. ביום 27.5.2014 אישר המשנה לפרקליט המדינה את חידוש ההליכים וביום 29.5.2014 הוגש כתב אישום מחודש. בשלב זה החליף המשיב את ייצוגו וביום

8.6.2014 ביקשה באת כוחו החדשה לדחות את מועד הדיון כדי ללמוד את חומר החקירה ולקבל את החומרים הנוגעים לאשפוז. בית המשפט קיבל את הבקשה ודחה את המועד לתשובה לכתב האישום ליום 9.7.2014. דיון זה נדחה כאמור, וביום 22.7.2014 הודיעה באת כוח המשיב כי בכוונתה לנהל הוכחות בתיק. נוכח בקשת דחייה נוספת מצד באת כוח המשיב הדיון נדחה, וביום 17.9.2014 הודיעה באת כוח המשיב כי בשלב זה אין היא משיגה על כשירותו לעמוד לדיון. לבקשתה, דחה בית המשפט את הדיון וקבע כי המשיב ישיב לכתב האישום בכתב בתוך שבועיים. הגשת התשובה נדחתה פעמיים נוספות לבקשת באת כוח המשיב לצורך לימוד חומר החקירה. ביום 2.11.2014 הגישה באת כוח המשיב את התשובה לכתב האישום, שבה הודה המשיב בעיקר עובדות כתב האישום וטען שלא היה אחראי למעשיו. נכון לעת הזו, נקבעו שלושה מועדי הוכחות למועדים 15.12.2014, 17.12.2014 ו-22.1.2015.

5. לטענת המבקשת, מסוכנותו של המשיב ברורה ונלמדת מן המעשים החמורים המיוחסים לו, הכרוכים באלימות ואכזריות קשה. כמו כן טענה המבקשת כי קיים חשש ממשי מהתחמקות המשיב מהליכי משפט, נוכח הימלטותו לשטחי הרשות הפלסטינית לאחר המקרה. נטען כי הימשכות ההליכים נובעת ברובה מבקשות הדחייה מצד המשיב וכי שלושת מועדי ההוכחות קבועים בתוך תקופת המעצר המבוקשת.

6. באת כוח המשיב טוענת כי הסכמתו למעצר עד תום ההליכים הותנתה בקידום הבחינה של מצבו הנפשי. לטענתה במועד ההוכחות הראשון (ביום 15.12.2014) צפויה להעיד מומחית שחוות דעתה מעלה ספק באשר לאחריות המשיב למעשיו בעת ביצוע העבירה. משכך היא מציעה להאריך את מעצרו עד למועד העדות ולערוך בחינה מחודשת של עניינו לאחריה.

7. כידוע, עם חלוף הזמן עשויה להשתנות נקודת האיזון בין אינטרס ההגנה על שלום הציבור והחשש משיבוש הליכי משפט מחד גיסא, לבין זכותו של הנאשם לחירות מאידך גיסא. ככל שתקופת המעצר מתארכת, מועתק מרכז הכובד אל עבר זכותו של הנאשם לחירות וחזקת החפות (ראו בש"פ 4593/06 מדינת ישראל נ' שורפי, פסקה 4 (20.6.2006); בש"פ 552/13 מדינת ישראל נ' דלו, פסקה 5 (31.1.2013)). ברם, התמשכות תקופת המעצר היא שיקול אחד בלבד שאותו יש לאזן מול שיקולים נוספים וביניהם העילות שהובילו למעצר לכתחילה; משך הזמן שיידרש לניהול המשפט עד שיסתיים; גורמי התארכות ההליכים ואופייה; עברו הפלילי של הנאשם; והאפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה פחותה (בש"פ 1578/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (13.3.2014)).

8. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, החלטתי לקבל את הבקשה ולהאריך את המעצר כמבוקש. בענייננו מיוחסת למשיב עבירת רצח בכוונה תחילה המקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית. נסיבות ביצוע המעשה המיוחס לו – ביצוע הרצח יום לאחר ויכוח שהתקיים בינו ובין המנוח בנושא בעלות על סכין יפנית; לאחר שהמנוח ניסה להתפייס עמו; ומעשי האלימות האכזריים המיוחסים לו שהביאו למות המנוח – מעידים על מסוכנות רבה ומשמעותית. המשיב אף נמלט מיד לאחר האירוע, דבר שמגביר את החשש שיימלט ממורא הדיון. באשר לקצב התקדמות ההליכים – חלק ניכר מהעיכוב יסודו בבקשות חוזרות של באי כוח המשיב לדחיית המועד להגשת תשובה לכתב האישום, לפני ואחרי אשפוז; שלושת מועדי ההוכחות קבועים בתוך תקופת המעצר המבוקשת; והעדויות באשר למצבו הנפשי של המשיב נקבעה למועד הראשון. בנקודת הזמן הנוכחית ההליך מתקיים אפוא כסדרו. בנסיבות אלו, תוצאת האיזון בין השיקולים השונים מטה את הכף בבירור לכיוון הארכת מעצרו של המשיב כמבוקש.

9. הבקשה מתקבלת אפוא. מעצרו של המשיב יוארך בתשעים ימים, החל מיום 21.11.2014 או עד למתן

פסק הדין בתפ"ח 4346-12-11 בבית המשפט המחוזי תל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ה בחשון התשע"ה (18.11.2014).

שׁוֹפֵט
